

100985

Snillisme og tørketromler

HAMAR: Rune Gerhardsen vokste opp i arbeiderbevegelsen og med politikken og ideene den målbærer. Han så tidlig at det på mange fagforeningsfanner står: «Gjør din plikt. Krev din rett». «Legg merke til rekkefølgen. Først plikten», sa faren, Einar Gerhardsen.

Rune Gerhardsen:
«Snillisme på norsk».
Schibsted forlag.
105 sider.

HA: ROLF BERNTSEN

Det har satt preget sitt på Rune Gerhardsen for livet. I boka «Snillisme på norsk» gjør han rede for hvordan. Han utdjupe også bekymringen sin om at velferdsstaten holder på å grave si egen grav. I boka tar han fatt i emner, som svært mange politikere knapt tør hviske om på partikammerset, men som ifølge Gerhardsen folk flest er sterkt opptatt av.

SKAPTE RABALDER

Det startet med et intervju i Dagbladet 13. juni i år. «Politisk bombe fra Gerhardsen», skrek avisa over halve førstesida si. Dermed var rabalderet løs.

En horde av mediafolk kastet seg over Gerhardsen. Motstandere av anti-snillismen raste, samtidig som støtteerklæringer flommet inn i gjennom brev, telefoner, blomster og samtaler på gata.

I boka unnlatet Gerhardsen ikke å minne om at statsminister Gro Harlem Brundtland fastslo at han hadde satt i gang en viktig debatt, og at hun støttet han i å reise den. Også enkelte andre toppolitikere trådte støttende til, men ellers var meningene i det politiske miljøet delte. Noen politikere var skeptiske, andre sinte og fordømmende.

RART SPØRSMÅL

Gerhardsen kommenterer det slik: «Det er da jeg stiller det merkelige spørsmålet som burde bekymre flere enn meg: Det ble kontroversielt og belastende for en politiker å ta opp saker 70-80-90 prosent av befolkningen var enig i. Det er ingen hyggelig iakttagelse. Kanskje burde det politiske miljø i sin alminnelighet dvele litt ved det.»

TIDLIGERE SNILLIST

I boka beskriver Gerhardsen seg som en tidligere snillist og angrende synder. Som bydelspolitiker var han med på å presse gjennom at flere fotgjengerun-

LÆRTE TIDLIG: Mor Werna og far Einar lærte tidlig Rune Gerhardsen det kjente slagordet til arbeiderbevegelsen «Gjør din plikt. Krev din rett.»

Foto: SCANFOTO

derganger og lekeplasser ble bygd. Da opplevde han det som positive tiltak, men problemet er at ingen bruker dem. De førte derfor bare til unødvendige kostnader for Oslo kommune.

Etter hvert innså Rune Gerhardsen at det ikke kunne fortsette slik. Han begynte for tre år siden med å stille krav til disiplin i skolen. I 1989 pekte han i ei tale på at velferdssamfunnet graver si egen grav, men først i år ble det særlig fart i reaksjonene.

SOSIALHJELP

De kom etter at Gerhardsen grep fatt i de kraftig økende utbetalingene av sosialhjelp, ressursbruken overfor innvandrere og behandlingen av forbrytere, og etter at han gikk inn for å tvangsbehandle stoffmisbrukere.

Boka inneholder ei rekke skrekkelige eksempler på sosialhjelp. Et gjelder en mann i Oslo som fikk en rekvisisjon på 10 000 kroner for å kjøpe elektrisk komfyr vaskemaskin og tørketrommel.

TØRKETROMMEL

Gerhardsen mener det får gå med komfyren, men han er i tvil om vaskemaskina. Tørketrommelen synes han det så avgjort ikke er noen oppgave for samfunnet å betale for. — Hvor mange norske husholdninger har tørketrommel? Og et spørsmål til: Hvor mange av oss har ikke startet med brukt utstyr? framholder

han. Det finnes flere kapitler i denne historia. Dem skal jeg spare for deg til du leser boka, men jeg vil i likhet med NRK fjersynet advare imot sterke innslag.

NARKOFORBRYTER

Gerhardsen tar også leserne sine med tilbake til Refnes gods, der en navngjeten, fengslet narkotikaforbryter fikk feire fødselsdagen sin med en festmiddag. Hovedpersonen rømte under måltidet, og Gerhardsen spør: — Hvor blåøyd går det an å være?

Forfatteren framholder ellers at vi må kunne stille krav også til innvandrerne, for eksempel at de må ta ansvar for å lære seg norsk. Han minner om at innvandrerne slett ikke er noen ressurs svak gruppe, men at veldig mange av dem tvert imot er det motsatte. Knappt noen samfunnsbevisst person kan unngå å ta stilling til innholdet i snillisme-boka. Dessuten er den både underholdende og drivende godt skrevet. Derfor vil jeg på det varmeste anbefale den.

YPPERLIG JULEGAVE

Boka bør egne seg ypperlig som julegave, og særlig for journalister, sosionomer, lærere og politikere. men også alle andre vil ha godt av å lese den. Da kan det nemlig hende at en del av oss blir litt flinkere til å besøke gamle foreldre, og til å ta et nødvendig tak for en sjuk nabo.